

16 Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

IV. Społeczeństwo, życie polityczne i kultura starożytnego Rzymu.

Uczeń:

6) rozpoznaje osiągnięcia kulturowe starożytnych Rzymian i ich wkład w kulturę europejską.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 312 p.n.e., 45 p.n.e.
- postacie: Horacego, Wergiliusza, Owidiusza, Juliusza Cezara, Gajusza Mecenasa, Marka Kwintyliana, Marka Tuliusza Cyserona, Seneki, Marka Aureliusza, Tacyta, Tytusa Liwiusza, Polibiusza, Marka Warrona, Marka Agrypy, Celsusa, Witruwiusza, Sosigenesa
- porządki architektoniczne w architekturze rzymskiej
- przykłady rzymskiego malarstwa i rzeźby

ROZUMIE

- pojęcia: mecenat, piśmiennictwo historyczne, filozofia stoicka, retoryka, Panteon, beton, termy, porządek kompozytowy, akwedukt, insule, wille, Via Appia, łuk triumfalny, amfiteatr, cyrk, Koloseum, Circus Maximus, bazylika, freski, mozaika, płaskorzeźba, Pompeje, *trivium*, *quadrivium*, kalendarz juliański
- główne sentencje prawa rzymskiego: *dura lex sed lex* (łac. „twarde prawo, ale prawo”), *lex retro non agit* (łac. „prawo nie działa wstecz”), *lex neminem cogit ad impossibilia* (łac. „prawo nie zmusza do rzeczy niemożliwych”), *audiatur et altera pars* (łac. „należy wysłuchać drugiej strony”)

POTRAFI

- scharakteryzować główne gatunki w literaturze rzymskiej i wskazać ich twórców
- omówić filozofię stoicką oraz wkład Rzymian w rozwój retoryki
- scharakteryzować najważniejsze osiągnięcia rzymskie w dziedzinie architektury
- opisać budowlę Panteonu
- podać przykłady architektury mieszkalnej w starożytnym Rzymie
- podać przykłady wpływu kultury starożytnego Rzymu na kulturę europejską

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i cele lekcji. Informujemy uczniów, że na zajęciach będziemy się zajmować kulturą i osiągnięciami starożytnych Rzymian.

Zadajemy pytania:

- ▶ Jakie starożytne cywilizacje wywarły największy wpływ na Rzymian?
- ▶ Czym był synkretyzm religijny?

II. ROZWINIĘCIE

Dzielimy uczniów na cztery grupy i rozdajemy im instrukcje. ▶ 

Grupa I

Na podstawie podrozdziałów *Literatura* (s. 168–169) oraz *Filozofia i retoryka* (s. 169) przygotujecie mapę mentalną poświęconą literaturze, filozofii i retoryce w starożytnym Rzymie. Wasza mapa będzie częścią większej mapy mentalnej dotyczącej kultury i osiągnięć starożytnych Rzymian.

Grupa II


Na podstawie podrozdziału *Architektura i budownictwo* (s. 170–174) oraz infografiki *Panteon* (s. 172–173) przygotujecie mapę mentalną poświęconą architekturze i budownictwu w starożytnym Rzymie. Wasza mapa będzie częścią większej mapy mentalnej dotyczącej kultury i osiągnięć starożytnych Rzymian.

Grupa III

Na podstawie podrozdziału *Rzeźba i malarstwo* (s. 175) oraz ilustracji (**m6** i **m7**, s. 175) przygotujecie mapę mentalną poświęconą malarstwu i rzeźbie w starożytnym Rzymie. Wasza mapa będzie częścią większej mapy mentalnej dotyczącej kultury i osiągnięć starożytnych Rzymian.

Grupa IV

Na podstawie podrozdziałów *Nauka* (s. 175–176), *Prawo rzymskie* (s. 176) oraz tekstu źródłowego (**m8**, s. 176) przygotujecie mapę mentalną poświęconą nauce i prawu w starożytnym Rzymie. Wasza mapa będzie częścią większej mapy mentalnej dotyczącej kultury i osiągnięć starożytnych Rzymian.

Proponowany czas na wykonanie map to ok. 10–15 minut. Po jego upływie zapisujemy na tablicy hasło: „Kultura i osiągnięcia starożytnych Rzymian”. Następnie wspólnie z uczniami uzupełniamy mapę mentalną. Podczas omawiania architektury możemy zaprosić uczniów do wirtualnego zwiedzania Rzymu – przygotowany zestaw filmów dostępny jest w Internecie. ▶ 

III. PODSUMOWANIE

Uczniowie wykonują polecenia 1, 2 i 3 (s. 177).

Zadajemy pytania:

- ▶ Czego się dzisiaj nauczyliście?
- ▶ Co się wam podobało na dzisiejszej lekcji?
- ▶ Do czego możecie wykorzystać wiedzę zdobytą podczas tych zajęć?

METODY KONTROLI

Uczniowie wykonują test na stronie quizizz.com. ▶ 